

ФЕСТИВАЛИ И СИМПОЗИЈУМИ

Ана Гњатовић

КоМА '5

Чланак примљен 18. 05. 2009.

Чланак прихваћен 21. 05. 2009.

УДК 78.091.4 (497.11 Београд)

Ана Гњатовић*

Мегатренд универзитет

Факултет за културу и медије

ФЕСТИВАЛ КоМА '5

Пети децембар за редом, Фестивал КоМА – Концерти младих аутора, прилика је за београдску публику да на једном месту чује нова дела најмлађе генерације стваралаца. Фестивал организује Факултет музичке уметности у Београду, а подржан је од стране Секретаријата за културу Града Београда, републичког Министарства просвете и спорта и Сокоја. Осим што је код нас ово једини фестивал музике младих, КоМА је, поред Међународне трибине композитора, и једини фестивал нове музике који се може годину за годином очекивати са одређеном извесношћу, бар оноликом колику ситуација у нашој култури дозвољава.

У понедељак 22. и уторак 23. децембра 2008. године у дворани Београдске филхармоније одржана је КоМА '5. У две концертне вечери, своје композиције је представило 15 студената београдског Факултета музичке уметности и новосадске Академије уметности. Прве вечери на програму су била дела за клавир и мање камерне ансамбле, а већи камерни ансамбли и камерни оркестри су наступили друге вечери.

Две важне чињенице утичу да програм КоМЕ буде интересантан – већ споменути узраст стваралаца и начин селекције дела за програм. Наиме, сви аутори заинтересовани за учешће на Фестивалу сами пријављују своју композицију (по правилу, једну), која се, уколико технички и материјални услови то дозволе, изводи на КоМИ. Младост би требало

* Контакт: anagnjatovic@gmail.com.

ФЕСТИВАЛИ И СИМПОЗИЈУМИ

Ана Гњатовић

КоМА '5

да обезбеди свежину и виталност уметности, као и фактор изненађења знатно мање присутан приликом слушања нових дела афирмисаних композитора, а аутоселекција да гарантује разноликост програма. На оба ова плана овогодишња КоМА је остала прилично неутрална и „млака“.

У биографијама аутора које су се налазиле у штампаним концертним програмима, навођена су њихова интересовања за популарну, цез, импровизовану и примењену музику, визуелну и сценску уметност. Врло мало од наведеног је било присутно, најчешће тек назначено, у делима која је публика у сали Београдске филхармоније могла да чује. Готово све композиције на програму настале су у протеклих годину дана и овом приликом биле премијерно изведене, али, као што је то чест случај на овдашњим концертима савремене музике, већина је била знатно „старија“ од сопствених аутора.

Ипак, иако се већина дела кретала у стилским оквирима од романтизма до неокласицизма, њихов неоспорив квалитет у спрези са извођењима која су била на високом уметничком нивоу учинили су да обе концертне вечери буду веома успешне. Изводећи технички захтевна дела, наши најпознатији интерпретатори савремене музике, попут пијанисткиња Неде Хофман и Соње Лончар, Борислава Чичовачког и Саше Мирковића, смењивали су се са студентима београдског Факултета, који нимало нису заостајали у разумевању и тумачењу свих финеса нотног текста. Композитори су сами организовали и водили своје пробе и показали да умеју одлично да сарађују са колегама музичарима и допринесу што бољем представљању својих идеја на сцени. Не мали број њих и сами су се нашли на концертном подијуму, као солисти.

Миша Цвијовић, награђивана на светским и домаћим пијанистичким конкурсима, прецизно и рафинирано је извела своју свиту за клавир *Одрази*. Ништа мање убедљиви су била још двојица младих композитора и пијаниста, Марко Марић у *Импресији* за клавир и Станко Симић у *Малој свити за клавир соло*. Лука Чубрило је био самоуверен у интерпретацији *Махните арабеске* за клавир, композиције традиционалног романтичарског језика и фолклорног колорита. *I Have No CoordiNation* Алена Илијића очекивано добро је извела Неда Хофман. Снагу, на моменте и грубост музичке гестикалације сродне још пре рок музици него европској уметничкој авангарди, у *Свити*

ФЕСТИВАЛИ И СИМПОЗИЈУМИ

Ана Гњатовић

КоМА '5

#1 за клавир соло Николе Ветнића, студента Академије уметности у Новом Саду, енергично је осликала Соња Лончар. И даље на граници неокласицизма и модернизма, донекле стилски неуједначена, ова веома атрактивна композиција је разбудила публику при крају првог дела првог концерта. Насупрот њој, инспирисана Лоркиним *Ноктурном на прозору*, музика Владимира Трмчића била је контемплативна, медитативна, дугог даха, прочишћеног и финог израза. Два трија Вука Парђовског одисала су ненаметљивошћу, камерношћу и питкошћу. Немања Станковић и Милош Вељковић беспрекорно су извели *Диптих* за виолончело и клавир Кристине Марковић.

На почетку друге вечери, Ксенија Комљеновић се у својој песми за мецосопран и клавир, *Дрво живота*, како сама у програму наводи, нашла „између поп-сонговског и импресионистичког начина мишљења“. Извођење је с почетка деловало помало несигурно, али је ипак протекло сасвим коректно. Гудачки квартет *Fourplay* Јанка Васиљевића био је кратка, ефектна и ведрa композиција препуна разноврсних ритмова. Александар Седлар, већ познат београдској публици, наступио је као диригент, интерпретирајући свој и нонет Марка Алексића. Оба композитора, пажљиво радећи са детаљима, написали су дела класичног језика, складне и одмерене звучности. И Соња Мутић је била на сцени, свирајући клавирску деоницу своје *Мантре* за дванаест инструменталиста. Под диригентским вођством Зоране Ждерић, биле су изведене ова и композиција Владана Кулишића *Balloon*. Владан Кулишић, апсолвент Одсека за композицију Факултета музичке уметности у Београду, аутор је најзрелије и најинтересантније композиције у целокупном програму Фестивала. Његов звучни свет сасвим је личан, језик изграђен и савремен, а интервенције на хармонском ткиву минуциозне и увек оправдане.

Млади аутори су организовали своје наступе, водили пробе, изводили дела и приуштили публици два врло добра концерта. Озбиљност и професионализам студената били су изнад сваког очекивања. Једино што се од младости још могло очекивати било је, можда, мало више младости.

КоМА је настала из жеље београдских студената композиције да своја дела представе изван просторија самог Факултета и своје стваралштво приближе широј

ФЕСТИВАЛИ И СИМПОЗИЈУМИ

Ана Гњатовић

КоМА '5

публици. Шира публика је овога пута, нажалост, изостала. Што се пажње медија тиче, Фестивал је, свакако неинтенционално, одржан готово „у тајности“. Сјајни млади аутори и извођачи, уз свесрдну помоћ малобројних познаника, поклањали су се и аплаудирали једни другима у једној од најбољих београдских сала. Тако је догађај истовремено био приватан и званичан. Један од разлога вероватно је и тај што су Концерти младих аутора били само то – фестивал није укључивао никакве пратеће програме, попут трибина или округлих столова о новим делима, инсталација, радионица, изложби фотографија. Слични разноврсни садржаји, који се на фестивалима нове музике могу сматрати уобичајеним, обично доприносе бољој комуникативности и бољој посећености догађаја, чинећи га занимљивијим и за публику и за медије.

Треба напоменути да КоМА „не болује“ ни од чега, од чега „не болује“ ни већина концерата нове музике код нас. Изузев Међународне трибине композитора *Нове минијатуре*, одржане у новембру ове године, која је светао пример солидне медијске промоције и добре посећености, савремена уметничка музика најчешће се повезује са полупразним салама и уским кругом зналаца, љубитеља музике и пријатеља музичара. Идеја добрих фестивала је да у краћем временском периоду окупи више публике него цела концертна сезона. Имајући у виду број дела неафирмисаних композитора која се налазе на нашим редовним концертним програмима, овогодишња КоМА је у томе сасвим успела.